

בית ספר סגול - מחזון למציאות חינוכית בשטח

אנו וילדינו חיים בעידן ה-**VUCA**: עידן של נפיצות (*volatility*), חוסר וודאות (*uncertainty*), מורכבות *complexity* ועמימות (*ambiguity*). לטובת טיפוח שלומיות (*well-being*) בעולם שכזה, עלינו לטפח באופן יזום את היכולות המוחיות, הגופניות והמנטליות שלנו. לכן כיום יש חשיבות רבה מתמיד לטיפוח כישורי מטה-קוגניציה ומודעות עצמית, ויסות עצמי וניהול קשבי, גמישות מחשבתית ויצירתיות, ניהול סטרס ורגשות, יכולות חברתיות ואחריות חברתית וסביבתית. לכישורים אלו חשיבות שאינה נופלת מזו של כישורים כמו אוריינות טכנולוגית או ביצועים אקדמיים.

שנות החיים הראשונות, בדגש על תקופת הילדות וגיל הנעורים, הן השנים בהם מתפתחים ומתעצבים הכישורים שהוזכרו לעיל, על רקע שינויים מוחיים משמעותיים המתרחשים בגילאים אלו. הסביבה שניצור עבור ילדינו בשנים המשמעותיות הללו תקבע במידה רבה את מסלול החיים שלהם ואת יכולתם להתמודד בצורה מיטבית עם אתגרי החיים. לכן, לבית הספר תפקיד מכריע בעיצוב המוח, הנפש והגוף של הילדים והילדות, וכן של אנשי הצוות.

תוכנית בית ספר סגול מתבססת על התפיסה החינוכית כי בית הספר אינו רק מרחב לרכישת ידע, אלא גם, ואולי בעיקר, מרחב בטוח לצמיחה והתפתחות אישית, חברתית וקהילתית של כל הבאים בשעריו (תלמידים, צוות חינוכי והורים). לטובת יצירת מרחב זה יש לרתום גישות וכלים מתחום חקר המוח והקונטמפלציה (התבוננות חוקרת ומודעת). במסגרת התכנית, אנשי חינוך מהשטח, מומחי חינוך קונטמפלטבי (מיינדפולנס) וחוקרי מוח, משלבים כוחות בפיתוח והטמעה של כלים פדגוגיים-יישומיים. כלים אלו יובילו להתמודדות טובה עם אתגרים, לחצים וקשת רחבה של מצבים רגשיים וחברתיים. התהליך יוביל לפיתוח יכולות הכלה ורגיעה, ליצירת אקלים מיטבי, להקניית ידע משמעותי לחיים לכל תלמיד ותלמידה, לעידוד סבלנות וסובלנות, לקבלת האחר, טוב לב, אמפתיה וחמלה וכן למודעות עצמית וסביבתית.

הגישה השלמותית של בית ספר סגול (*whole-school approach*) מתייחסת לבית הספר כמערכת חיה ודינמית בעלת צביון ייחודי ומאפשרת תהליך עומק משמעותי. הגשמת החזון המתואר במסמך זה והפיכתו למציאות חיים יומיומית בבתי ספר בהיקף הולך ומתרחב תשנה את פני החינוך בישראל.

לפרטים נוספים ניתן לפנות mudacenter@idc.ac.il או לטלפון 09-9602885.